МЕЖІ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Роман Володимирович КОРЧЕНЮК,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

Незважаючи на всю важливість та значення державного контролю у сфері банківської діяльності в умовах воєнного стану, варто зауважити, що останній не є всеосяжним, а відтак він має власні межі здійснення. Взагалі, межа – це границя, рубіж чогось; це вищий ступінь, максимум, якого можна досягти стосовно того чи іншого явища; це сукупність всіх прав та обов'язків, які може мати певне явище; сукупність дозволів та заборон, які формують допустиму норму чогось дозволеного [1].

С. М. Дмитренко дійшов до висновку, що межі контролю – це комплекс взаємопов'язаних факторів, які показують на що відповідну контрольну діяльність направлено, яким чином вона здійснюється, та в якій мірі може впливати на підконтрольний об'єкт. Далі науковець зазначає, що в аспекті самоврядного контролю у сфері земельних відносин дані фактори виражено в: 1) положеннях нормативно-правовий актів, які становлять правові засади реалізації даного виду контролю у сфері земельних відносин; 2) встановлених законодавством повноваженнях суб'єктів самоврядного контролю в сфері земельних відносин; 3) предметі самоврядного контролю; 4) формах та методах здійснення самоврядного контролю в сфері земельних відносин [2]. В.О. Невядовський вказує, що межі контролю за якістю вищої освіти виражено у сформованих та визначених відповідно до предмету контролю: 1) юридичних інститутах та механізмах контрольної діяльності, направленої на забезпечення дотримання вимог та стандартів якості вищої освіти; 2) широті повноважень суб'єктного складу контролю за якістю вищої освіти в Україні; 3) визначених та сформованих на основі законодавства адміністративних та інших формах та методах контролю за якістю вищої освіти [3].

Таким чином, межі державного контролю у сфері банківської діяльності в умовах воєнного стану – це юридично встановлені рамки та обмеження, в яких уповноважені органи державної влади, насамперед Національний банк України, здійснюють контрольні повноваження щодо банків та інших фінансових установ з метою забезпечення законності їх функціонування, а також фінансової стабільності та національної безпеки країни в цілому. Ці межі визначаються Конституцією України, законами та спеціальними нормативно-правовими актами і включають як розширення повноважень контролюючих органів в умовах надзвичайної ситуації, так і гарантії недопущення зловживань владою, свавільного втручання у діяльність банків, порушення прав учасників фінансового ринку. Межі державного контролю у сфері банківської діяльності в умовах воєнного стану, які обумовлені необхідністю забезпечити баланс між ефективністю державного

© Корченюк Р. В., 2023

втручання у фінансову систему та дотриманням принципів законності, правової визначеності й недопущення зловживання владою.

Тож, межі державного контролю у сфері банківської діяльності в умовах воєнного стану обумовлені:

- по-перше, нормами чинного законодавства, яке відповідні суспільні відносини регулює;
- по-друге, особливим правовим статусом банківських установ та сферою їх функціонування;
- по-третє, специфікою компетенції та повноважень контролюючих суб'єктів, які реалізують свою діяльність у різних формах за допомогою спеціального набору форм та методів;
- по-четверте, правовими, економічними та організаційними рамками, встановленими правовим режимом воєнного стану.

У підсумку зазначимо, що визначення меж державного контролю є важливим, насамперед, для збереження довіри до банківської системи – як з боку громадян і бізнесу, так і з боку міжнародних партнерів та інвесторів. Чіткі межі дозволяють забезпечити передбачуваність регуляторних дій, стабільність нормативного середовища та підзвітність контролюючих органів. Крім того, це необхідно для запобігання зловживанням і забезпечення ефективного парламентського, судового або громадського контролю за діяльністю держави навіть в умовах надзвичайного правового режиму.

Список використаних джерел:

1. Горобець Н. О. Право на недоторканність житла: цивільно-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Горобець Наталія Олександрівна. Х., 2010. 199 с.
2. Дмитренко С. М. Адміністративно-правове забезпечення самоврядного контролю у сфері земельних відносин: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Суми, 2021. 242 с.
3. Невядовський В.О. Адміністративно-правові засади здійснення контролю за якістю вищої освіти в Україні: монографія / Харків: Вид-во, 2021. 379 с.

© Корченюк Р. В., 2023